

Risiko- og Solvensrapport 2011

Rise Sparekasse
CVR - nr. 54 78 73 16
Hreg. 0847

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Risikoforhold	3
Anvendelsesområde	5
Basiskapital	6
Solvenskrav og den tilstrækkelige kapital	7
Individuelt solvensbehov og individuelt solvenskrav	9
Modpartsrisiko	12
Kreditrisiko og udvandringsrisiko	13
Markedsrisiko	16
Eksponeringer i aktier m.v., der ikke indgår i handelsbeholdningen	16
Eksponeringer for renterisiko i positioner udenfor handelsbeholdningen	17

Indledning

Rise Sparekasse offentliggør risiko- og solvensrapportens oplysninger med henblik på opfyldelse af Kapitaldækningsbekendtgørelsen § 60 - § 66 rapporteringen. Offentliggørelsen sker på sparekassens hjemmeside: WWW.risespar.dk

Som udgangspunkt skal alle søjle 3 oplysninger offentliggøres, men sparekassen skal dog ikke give oplysninger vedrørende forretningsområder, som sparekassen ikke beskæftiger sig med. Som følge heraf vil der være punkter, som sparekassen ikke giver oplysninger om. Sparekassen vurderer, at de offentliggjorte oplysninger er hensigtsmæssige og i overensstemmelse med de generelle regnskabsstandarder.

Sparekassen vil løbende vurdere behovet og arbejde med, at der i risikostyringen indføres gradvis mere avancerede metoder.

Oplysningerne vil løbende blive opdateret i det omfang der måtte være behov herfor, dog som minimum i forbindelse med offentliggørelse af årsrapporten.

Oplysningerne i denne rapport er værende ikke-reviderede oplysninger.

Risikoforhold

Det overordnede princip for sparekassen er, at de risici, som opstår i forbindelse med sparekassens drift nøje identificeres, overvåges og holdes inden for fastsatte rammer.

De væsentlige risici er:

Særlige risici

Sparekassen forretningsmæssige risici knytter sig især til Ærø og Sydfyn, da forretningsvolumen særlig er knyttet til dette område.

Finansielle risici.

Sparekassen finansielle risici afhænger af stabiliteten i udviklingen på de finansielle markeder. Sparekassens følsomhed afhænger af volatiliteten på finansmarkederne, samt af hvilke øvrige ændringstegn der vil være i økonomien. Høj volatilitet vil kunne få stor indflydelse på kursreguleringer og nedskrivninger på udlån, prissætning på ind- og udlån m.v.

Risikostyring

Sparekassen er eksponeret over for forskellige typer af risici. Formålet med sparekasses politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til dagligt påvirker virksomheden. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udvikling i risici og udnyttelse af de tildelte risikorammer. Den daglige styring af risici foretages af direktionen og der foretages kontrol af regnskabschefen. Pengeinstituttet anvender ikke afledte instrumenter til afdækning af de finansielle risici.

Kreditrisiko

De væsentligste risici i sparekassen vedrører i sagens natur kreditrisiko. Sparekassens risikostyringspolitikker er derfor tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og forventet sikkerhed. Modparter til terminsforretninger er begrænset til at være kreditinstitutter, der har en høj kreditværdighed. Der er endvidere vedtaget politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til ethvert kreditinstitut, som sparekassen har forretninger med. Større udlån er dækket ved tilstrækkelig likvid sikkerhed.

Den samlede krediteksponering er sammensat af balanceførte og ikke balanceførte poster. Eksponeringen omfatter både den almindelige bankforretning og handelsaktiviteterne.

Sparekassen følger løbende alle udlån og garantier over 0,5 mio. kr. på individuel basis. Øvrige udlån og garantier overvåges på gruppevis basis dog således, at når objektive indikatorer viser, at der kan opstå et konkret problem med et engagement, bliver disse ligeledes vurderet individuel.

Sparekassen klassificerer kunderne i 2 grupper i overensstemmelse med den risiko, der vurderes at være forbundet med lån til netop denne kunde. Klassificeringen sker for privatkunder på baggrund af rådighedsbeløb, sikkerhed og reel formue, mens erhvervs kunder klassificeres efter indtjening, egenkapital og sikkerhed.

Kreditpolitikken fastlægger, at der skal tilstræbes en god spredning på engagementsstørrelser, kunder og brancher. Sparekassens kreditrisiko overvåges løbende. Kvartalsvis foretages en gennemgang af engagementer der vurderes, at være risikofyldte.

Fra og med år 2007 har sparekassen beregnet de gruppevise nedskrivninger med baggrund i Lokale Pengeinstitutters udviklede model. Denne model burde, med baggrund i de indlagte samfundsmæssige parametre, give et mere retvisende billede af de fremtidige forventninger til tab på grupper.

Markedsrisiko

Markedsrisikoen styres via fastsatte limits for en lang række af risikomål. Opgørelse, overvågning og rapportering af markedsrisici sker løbende. Rapporteringen udarbejdes af regnskabschefen. Direktionen modtager løbende rapportering om disse risici. Bestyrelsen modtager rapportering om udvikling i markedsrisici på månedsbasis.

- Renterisiko

Det kan oplyses, at sparekassens renterisiko bl.a. beregnes ud fra sparekassens beholdning af obligationer. På trods af den førte forsigtige fondspolitik kan driften for 2011 blive væsentlig påvirket af udviklingen på rentemarkederne. Dette med baggrund i sparekassens store overskudslikviditet som primært er placeret på obligationsmarkederne, samt hos de øvrige pengeinstitutter på markedsvilkår.

Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning

- Aktierisiko.

I bestyrelsens retningslinjer til direktionen er der indbygget et maksimum for den risiko sparekassen må påtage sig. Sparekassens aktieportefølje består unoterede aktier i sektorselskaber/samarbejdspartnere inden for den finansielle sektor samt likvide aktier noteret på autoriseret markedspladser (største parten i Danmark). Aktiebeholdningen følges nøje.

- Valutarisiko.

Sparekassen har en lav eksponering i valuta. Valutarisikoen følges dagligt. Sparekassen har vedtaget retningslinjer for, hvilke valutaer det er tilladt at have eksponering i.

- Likviditetsrisiko.

Sparekassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelig likvider, ultralikvide værdipapirer, tilstrækkelige kreditfaciliteter samt evnen til at lukke markedspositioner. Det likvide beredskab fastlægges ud fra en målsætning om at sikre et tilstrækkeligt og stabilt beredskab. Sparekassen tilstræber at have en overdækning i forhold til kravene i lov om finansiel virksomhed på 100 %. Likviditetsudviklingen følges og stresses måned for måned via udarbejdelse af Lokale Pengeinstitutters model for likviditetsudvikling.

- Operationel risiko.

Sparekassen har med henblik på at mindske tab som følge af operationelle risici udarbejdet flere politikker. En central del heraf er sikkerhedspolitikken, der stiller en række krav til IT og personale, ligesom den stiller en række minimumskrav til håndtering af følsomme oplysninger. Herudover er der udarbejdet nødplaner for IT, som skal begrænse tab i tilfælde af manglende IT-faciliteter eller anden lignende krisesituation. Sparekassen ønsker et sikkert kontrolmiljø og har derfor også udarbejdet en række standarder for, hvorledes kontrol skal foregå. Der er på væsentlige områder etableret interne kontrolfunktioner, som etableret en compliancefunktion, der skal medvirke til at sikre, at sparekassen lever op til eksterne såvel som interne krav. Der er udarbejdet skriftlige arbejdsgange med henblik på at minimere afhængighed af enkelt-personer.

Centrale dele af sparekassens IT-funktion er outsourcet til Skandinavisk Data Center.

Sparekassen arbejder p.t. med modeller og metoder som led i de nye kapitaldækningsregler. Det er sparekassens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

Anvendelsesområde

Rise Sparekasse har ikke datterselskaber, og det er derfor ikke relevant for sparekassen at skelne mellem regnskabsmæssige formål og konsolidering i henhold til kapitel 12 i lov om finansiel virksomhed.

Rise Spare- og Lånekasse
(Rise Sparekasse)
St. Rise Landevej 10
5970 Ærøskøbing

Tlf.: 62 52 14 08
Fax: 62 52 14 28

www.risespar.dk

CVR nr.: 54 78 73 16

Hreg.: 0847

Bsiskapital

Sparekassens basiskapital opgøres efter lov om finansiel virksomhed samt vejledning til udfyldelse af indberetningsskemaer for opgørelse af solvens, basiskapital og risikovægtede poster for pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber og investeringsforvaltningsselskaber udgivet af Finanstilsynet. Opgørelsen af basiskapitalen forelægges bestyrelsen på månedsbasis i forbindelse med den løbende rapporteringsprocedure.

Opgørelse af basiskapital	(i 1.000 kr.)
1. Kernekapital	
1.1. Garantikapital	13.366
1.4. Overført overskud eller underskud	36.141
Kernekapital i alt	49.507
2. Primære fradrag i kernekapital	
2.3. Udskudte aktiverede skatteaktiver	681
Kernekapital efter primære fradrag	48.826
5. Kernekapital inkl. hybrid kernekapital efter primære fradrag	48.826
6. Andre fradrag	
6.3. Halvdelen af summen af kapitalandele > 10%	1.428
Kernekapital efter fradrag	47.398
8. Supplerende kapital	
8.1. Ansvarlig lånekapital	17.732
Basiskapital før fradrag	65.130
11. Fradrag i basiskapital	
11.3. Halvdelen af summen af kapitalandele > 10%	1.428
12. Basiskapital efter fradrag	63.702

Solvenskrav og den tilstrækkelige kapital

I henhold til lovgivningen skal bestyrelse og direktion fastsætte sparekassens individuelle solvensbehov. Sparekassen har implementeret en model til opgørelse af solvensbehovet. I modellen afsættes kapital indenfor 4 risikoområder (kreditrisiko, markedsrisiko, ejendomsrisiko og øvrige risici).

Den første del af modellen indeholder en række stresstest. I disse stresstest "stresses" de enkelte regnskabsposter via 7 variable.

Variable, der er stresstestet i relation til fastsættelsen af solvensbehovet

Kapital til dækning af kreditrisici	Stigning i tab på lån og garantier
Kapital til dækning af markedsrisici	Aktiekursfald Rentestigning
Kapital til dækning af risiko på egne ejendomme	Ejendomsprisfald
Kapital til dækning af øvrige risici	Generelt fald i indtægterne Stigning i valutarisiko Stigning i modpartsrisiko

Det er ledelsen, der har defineret, hvilke risici sparekassen bør kunne modstå, og dermed hvilke variable, der skal stresstestes. Som udgangspunkt er stresstest et forsøg på at udsætte sparekassens regnskabstal for en række negative begivenheder – for derved at se hvorledes sparekassen reagerer i det givne scenarium.

Resultatet af de gennemførte stresstest indgår i solvensbehovsmodellen ved, at sparekassen som minimum skal holde en kapital, der kan dække det underskud, der ville opstå, såfremt det pågældende scenarium indtræffer. Stresstestets samlede effekt på solvensbehovet beregnes ved at sætte den samlede resultatpåvirkning i forhold til de vægtede poster. Herved fås et mål for hvor meget kapital, der skal til for at sparekassen kan overleve det opstillede scenarium.

Udover de risikoområder, der medtages via stresstest, er der en lang række risikoområder, som sparekassen har fundet relevante at medtage i vurderingen af solvensbehovet.

Andre risikoområder, der er vurderet i relation til fastsættelsen af solvensbehovet

Yderligere kapital til dækning af kreditrisici	<i>Herunder</i> Kunder med finansielle problemer Store engagementer Erhvervsmæssig koncentration Geografisk koncentration Koncentration af sikkerheder
Yderligere kapital til dækning af markedsrisici	
Yderligere kapital til dækning af risiko på egne ejendomme	
Yderligere kapital til dækning af øvrige risici	<i>Herunder</i> Strategiske risici Omdømme risici Risici i relation til Pengeinstituttets størrelse Ejendomsrisici Kapitalfremskaffelse Likviditetsrisici Afviklingsrisici Andre forhold

Fastsættelsen af disse områders indflydelse på solvensbehovsprocenten er enten beregnet direkte via supplerende beregninger eller ved, at ledelsen skønmæssigt har vurderet disse risikoområders indflydelse på opgørelsen af solvensbehovet.

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter sparekassens opfattelse dækkende for alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at sparekassens ledelse skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet, samt de risici som ledelsen finder, at sparekassen har påtaget sig.

Derudover skal bestyrelse og direktion vurdere, hvorvidt basiskapitalen er tilstrækkelig til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i sparekassen en del af den generelle fastlæggelse af solvensbehovet. Ledelsen vurderer derfor hvert år, hvordan vækstforventningerne påvirker opgørelsen af solvensbehovet. Konkret vil det i modellen betyde, at ledelsen skal skønne over den fremtidige vækstprocent, vækstens gennemsnitlige solvensvægt og indtjeningsmarginal efter skat.

Vækstforventningerne beregnede solvensbelastning vil i modellen slå direkte igennem på solvensbehovet i form af et tillæg. Dog ses der bort fra solvensbelastningen i de tilfælde, hvor der allerede er taget initiativ til en kapitaludvidelse, der vil kunne absorbere udlånsvæksten.

Skemaet nedenfor viser sparekassens risikovægtede aktiver og kapitalkrav for hver enkelt eksponeringskategori.

Risikovægtede eksponeringer

(i 1000 kr.)	Risikovægtede poster	Kapitalkravet (8% af eksponeringen)
Institutter	6.753	540
Erhvervsvirksomheder	63.322	5.066
Detailkunder	136.672	10.933
Sikret ved pant i fast ejendom	24.608	1.969
Restance eller overtræk	10.215	817
Dækkede obligationer	10.156	812

Risikovægtede poster med markedsrisiko

(i 1000 kr.)	Risikovægtede poster	Kapitalkravet (8% af eksponeringen)
Valutarisiko	692	55

Individuelt solvensbehov og individuelt solvenskrav

Rise Sparekasses bestyrelse har halvårligt drøftelser omkring fastsættelsen af solvensbehovet. Drøftelserne tager udgangspunkt i en indstilling fra sparekassens direktion. Indstillingen indeholder forslag til størrelsen på solvensbehovet, herunder forslag til valg af stressvariable, stressniveauer, eventuelle risikoområder samt vækstforventninger. På baggrund af drøftelsen træffer bestyrelsen en afgørelse om opgørelsen af pengeinstituttets solvensbehov, som skal være tilstrækkeligt til at dække instituttets risici, jf. Fil § 124, stk. 1 og 4.

Herudover drøfter bestyrelsen en gang om året indgående opgørelsesmetoden for pengeinstituttets solvensbehov, herunder hvilke risikoområder og stressniveauer der bør tages i betragtning ved beregningen af solvensbehovet.

Sparekassens ledelse har valgt, at der ved opgørelsen af pengeinstituttets solvensbehov tages udgangspunkt i en skabelon udarbejdet af Lokale Pengeinstitutter samt i Finanstilsynets ”Vejledning om tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov for pengeinstitutter”. Det er ledelsens vurdering, at pengeinstituttet ved at tage udgangspunkt i denne model og vejledningen fra Finanstilsynet får opgjort et solvensbehov, der er passende til at dække instituttets risici.

I den metode, Rise Sparekasse anvender til at opgøre solvensbehovet, afsættes der kapital inden for fire risikoområder (kreditrisiko, markedsrisiko, operationelle risici og øvrige forhold).

Den første del af modellen indeholder en række stresstest. I disse stresstest ”stresses” de enkelte regnskabsposter/budgetposter via en række variable.

Rise Sparekasses stresstestet i relation til fastsættelsen af solvensbehovet

Kapital til dækning af kreditrisici	Nedskrivninger på udlån mv.: 4,27 pct. af de samlede udlån og garantier. Uudnyttede kassekreditter: henholdsvis 0,43% og 0,85% alt efter opsigelses varsel.
Kapital til dækning af markedsrisici	Aktiekursfald: 30 pct., dog kun med 15 procent på aktier i sektorselskaber. Rentestigning: 1,35 pct. på handelsbeholdningen og 2,00 pct. udenfor handelsbeholdningen Valutarisiko: For euro: valutaindikator 1 * 2,25 pct. Andre valutaer valutaindikator: 1 * 12,0 pct.
Kapital til dækning af øvrige forhold	Generelt fald i netto renteindtægterne: 12,0 pct. Generelt fald i netto gebyr indtægterne: 17,0 pct. Egne ejendomme: 18,0 pct.

Ud fra sparekassens konkrete situation samt krav i bekendtgørelsen om kapitaldækning og ”Vejledning om tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov for pengeinstitutter” fastsættes det hvilke risici, Rise Sparekasse bør kunne modstå, og dermed hvilke variable og stressniveauer der skal testes på. Som udgangspunkt er stresstests et forsøg på at udsætte Rise Sparekasses regnskabstal for en række negative begivenheder – for derved at se hvorledes sparekassen reagerer i det givne scenarium.

Ved opgørelsen af sparekassens solvensbehov er der taget udgangspunkt i et lavkonjunktur-scenarium, hvilket bl.a. afspejler sig i de valgte stressniveauer, jf. tabellen ovenfor.

Resultatet af de gennemførte stresstest indgår i solvensbehovsmodellen ved, at Rise Sparekasse som minimum skal holde en kapital, der kan dække det underskud, der ville opstå, såfremt det pågældende scenarium indtræffer. Stresstestets samlede effekt på solvensbehovet beregnes ved at sætte regnskabsresultatet efter stresstest i forhold til de vægtede poster. Herved fås et mål for hvor meget kapital, der skal til for, at instituttet kan overleve det opstillede scenarium.

Udover de risikoområder, der medtages via stresstests, er der en lang række risikoområder, som Rise Sparekasse har fundet relevante at medtage i vurderingen af solvensbehovet.

Andre risikoområder, der er vurderet i relation til fastsættelsen af solvensbehovet

Yderligere kapital til dækning af kreditrisici	<u>Herunder:</u> Kunder med finansielle problemer Store engagementer Erhvervsmæssig koncentration Geografisk koncentration Koncentration af sikkerheder
Yderligere kapital til dækning af markedsrisici	
Kapital til dækning af operationelle risici	
Kapital til dækning af øvrige forhold	<u>Herunder:</u> Strategiske risici Omdømmerisici Risici i relation til pengeinstituttets størrelse Ejendomsrisici Koncernrisici Kapitalfremskaffelse Likviditetsrisici Afviklingsrisici Andre forhold

Fastsættelsen af disse områders indflydelse på solvensbehovsprocenten er enten beregnet direkte via supplerende beregninger eller ved, at ledelsen skønsmæssigt har vurderet kapitalbehovet på disse risikoområder.

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter Rise Sparekasses opfattelse dækkende for alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at sparekassens ledelse skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet samt de risici, som ledelsen finder, at Rise Sparekasse har påtaget sig.

Derudover skal bestyrelse og direktion vurdere, hvorvidt basiskapitalen er tilstrækkelig til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i Rise Sparekasse en del af den generelle fastlæggelse af solvensbehovet. Ledelsen vurderer derfor hvert år, hvordan vækstforventningerne påvirker opgørelsen af solvensbehovet.

Rise Sparekasses solvensbehov opdelt på risikoområder

Risikoområde	Tilstrækkelig basiskapital	Solvensbehovet
	Kr. 1.000	Pct.
Kreditrisici	23.935	8,14
Markedsrisici	6.830	2,32
Operationelle risici	2.851	0,97
Øvrige forhold	6.011	2,04
Internt opgjort solvensbehov	39.627	13,47
Tillæg som følger lovbestemte krav	0	0,00
I alt	39.627	13,47

Pengeinstituttets overdækning/ kapitalforhold

Basiskapital efter fradrag	63.702 tkr.
Tilstrækkelig basiskapital	39.627 tkr.
Solvensprocent	21,7 pct.
Solvensbehov	13,5 pct.
Solvensoverdækning	8,2 pct. point.

Solvensbehov og solvensoverdækning

Sparekassen har opgjort solvensoverdækningen til 8,2 pct. point ud fra et solvensbehov på 13,5 pct. og en faktisk solvensprocent på 21,7. Solvensoverdækningen anses for at være meget tilfredsstillende. Solvensoverdækningen vil kunne sikre sparekassens fortsatte drift og medvirke til sparekassens fortsatte udvikling.

Kreditrisici

Kreditrisikoen er sparekassens største risikoområde, hvorfor den største del af solvensbehovet kan henføres hertil. Sparekassen har derfor også stor fokus på netop dette risikoområde. Den væsentligste del af den afsatte kapital inden for kreditrisikoområdet kan henføres til de foretagne stresstest samt kunder med finansielle problemer. Størrelsen af sidste nævnte er afhængig af konjunktursituationen.

Markedsrisici

Den afsatte kapital til markedsrisiko kan primært henføres til renterisikoen på sparekassens fastforrentede obligationsbeholdning, aktierisiko og valutarisiko. Markedsrisikoen opgøres primært via stresstest.

Operationelle risici

Under denne kategori er der afsat kapital til dækning af risiko for tab på grund af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici.

Øvrige forhold

Øvrige forhold indgår i solvensbehovet som et fradrag. Dette skyldes, at selv under det hårdeste stresstest vil sparekassen få en væsentlig indtjening fra sin forretningsdrift. Denne konsolidering indgår i solvensbehovsmodellen som et fradrag. Derudover er der under kategorien ”Øvrige forhold ” afsat kapital til et prisfald på domicilejendomme.

Der henvises endvidere til beskrivelsen af den anvendte solvensbehovsmodel for en mere detaljeret beskrivelse af hvilke risici, der henføres til de forskellige kategorier.

modpartsrisiko

Sparekassen anvender markedsværdimetoden for modpartsrisiko til at opgøre eksponeringernes størrelse for afledte finansielle instrumenter, der er omfattet af definitionen i kapitaldækningsbekendtgørelsen bilag 17, samt for kreditderivater inden for handelsbeholdningen.

Fastsættelsen af eksponeringen værdi ved markedsværdimetoden for modpartsrisiko følger af nedenstående metode:

- 1) Kontrakter opgøres til markedsværdi for at opnå den aktuelle genanskaffelsesomkostning for alle kontrakter med en positiv værdi.
- 2) For at nå frem til et tal for den potentielle fremtidige krediteksponeering multipliceres kontrakternes nominelle hovedstole eller de underliggende værdier med procentsatser fastsat af Finanstilsynet. Swaps baseret på to variable renter i samme valuta er undtaget herfor, idet kun den aktuelle genanskaffelsesomkostning skal beregnes.
- 3) Summen af de aktuelle genanskaffelsesomkostninger og de potentielle fremtidige krediteksponeeringer udgør eksponeringsværdien.

I forbindelse med sparekassens fastsættelse af den tilstrækkelige basiskapital holdes kapital svarende til 8% af den positive markedsværdi af derivaterne.

I sparekassens bevillingsproces og i den almindelige engagementsovervågning tages der højde for den beregnede eksponeringsværdi, således at det sikres, at denne ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten.

Kreditrisiko og udvandringsrisiko

Sparekassen følger bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber med hensyn til regnskabsmæssige definitioner af misligholdte fordringer og værdiforringede fordringer, hvilket betyder:

Nedskrivninger til tab foretages, når der er objektiv indikation for værdiforringelse. Nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet.

Nedskrivninger foretages såvel individuelt som gruppevis. Sparekassen gennemgår lån over 1,5 mio. kr. individuelt.

For udlån og tilgodehavender, der ikke er individuelt nedskrevet, foretages en gruppevis vurdering af, om der for gruppen er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.

Den gruppevise vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 3 grupper fordelt på én gruppe af offentlige myndigheder, én gruppe af privatkunder og én gruppe af erhvervs kunder.

Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Sparekassen har derfor vurderet om model-estimerne skal tilpasses kreditrisikoen for sparekassens egen udlånsportefølje.

Denne vurdering har medført en tilpasning af modelestimerne til egne forhold, hvorefter det er de tilpassede estimer, som danner baggrund for beregningen af den gruppevise nedskrivning. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne med det enkelte udlåns oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko primo den aktuelle regnskabsperiode fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevise nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

Værdiforringede fordringer og nedskrivninger fordelt på brancher

(i 1.000 kr.)	Udlån og garanti-debitorer, hvorpå der er foretaget nedskrivninger/hensættelser	Nedskrivninger/-hensættelser ultimo året	Udgiftsførte* beløb vedr. værdiregulering og nedskrivninger i løbet af perioder.
Individuelt vurderede udlån/garantier			
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	4.596	1.522	-320
Industri og råstofudv.	0	0	-617
Bygge- og anlægsvirksomhed	0	0	-4
Handel	430	771	-81
Transport, hoteller og restauranter	1.161	332	-262
Information og kommunikation	355	91	
Fast ejendom	0	0	0
Øvrige erhverv	4.101	3.237	1.155
I alt erhverv	10.643	5.953	-129
Private	5.735	2.935	1.837
I alt individuelt vurderet	16.378	8.888	1.708
Gruppevis vurderede udlån/garantier			
Erhverv	34.457	127	-248
Private	135.600	598	522
I alt gruppevist vurderet	170.058	725	274

*Udgiftsførte beløb beregnes som: Nedskrivninger/hensættelser ultimo året (indeværende) fratrukket: Nedskrivninger/hensættelser ultimo året (året før) tillagt Endeligt tabt (afskrevet) i året.

(i 1.000 kr.)	Individuelle nedskrivninger/hensættelser	
	Udlån	Garantidebitorer
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	8.624	0
Bevægelser i året		
1. Valutakursregulering	0	0
2. Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	3.150	0
3. Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er objektiv indikation på værdiforringelse eller værdiforringelsen er reduceret.	-1.244	0
4. Andre bevægelser	0	0
5. Værdiregulering af overtagne aktiver	0	0
6. Endeligt tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	-1.642	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer	8.888	0
Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget individuelle nedskrivninger/hensættelser (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)	15.127	

(i 1.000 kr.)	Gruppevise nedskrivninger/hensættelser	
	Udlån	Garantidebitorer
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	76	371
Bevægelser i året	0	0
1. Valutakursregulering	0	0
2. Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	166	129
3. Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er objektiv indikation på værdiforringelse eller værdiforringelsen er reduceret.	-17	0
4. Andre bevægelser	0	0
5. Værdiregulering af overtagne aktiver	0	0
6. Endeligt tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	0	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer	225	500
Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget gruppevise nedskrivninger/hensættelser (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)	116.815	

Markedsrisiko

I kapitaldækningsbekendtgørelsen stilles der krav om, at sparekassen oplyser om solvenskravene for en række risici, som opgøres under markedsrisikoområdet. Herunder ses en opgørelse af solvenskravene for de pågældende risici.

Opgørelse af solvensrisici på markedsrisikoområdet		(i 1000 kr.) vægtet post
Poster med positionsrisiko	Gældsinstrumenter	0
	Aktier mv. (inkl. kollektive investeringsordninger)	0
	Råvarer	0
Poster med	Valutaposition	692

Eksponeringer i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen

Sparekassen har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning indenfor realkredit, betalingsformidling, IT, investeringsforeninger m.v. Sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive et lokalt pengeinstitut. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen.

I flere af sektorselskaberne omfordeles aktierne således, at pengeinstitutterne ejerandele hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Sparekassen regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt – afhængig af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

I andre sektorselskaber omfordeles aktierne ikke, men værdiansættes derimod typisk med udgangspunkt i den senest kendte handel, alternativt beregnes værdien med udgangspunkt i en anerkendt værdiansættelsesmetode. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

(i 1.000 kr.)	Nominal beholdning antal stk.	Kursværdi
Børsnoterede aktier:		
<i>Aktier noteret på OMX Copenhagen</i>	16.763	2.231
<i>Aktier noteret på andre Børse</i>	1.493	251
<i>Børsnoterede aktier i alt</i>	18.256	2.482
Unoterede aktier:		
<i>Unoterede aktier i alt</i>	716.596	13.710

Eksponeringer for renterisiko i positioner udenfor handelsbeholdningen

Renterisikoen udenfor handelsbeholdningen er risikoen for at sparekassen påføres tab som følge af ændringer i renten. Hvis eksempelvis udlån er fastforrentede og indlån er variable vil et pengeinstituts indtjening blive påvirket af en rentestigning.

Renterisikoen opgøres som ændringen i positionens markedsværdi som følge af en rentestigning på 1 procent.

Sparekassen er i besiddelse af en del fastforrentede indlån og udlån, hvilket giver en renterisiko på 1.837 tkr.